

Tussen hogeschooldecreet en theaterpraktijk

In het kielzog van het hogeschooldecreet hebben de dramatische opleidingen

weer nieuwswaarde. Caroline Van den Borre geeft enkele aanzetten om het debat open te trekken.

Op 13 juli 1994 bekrachtigde de Vlaamse regering het decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap. Aangevuld met een wijziging van decreet op 6 april 1995, vormt het de basis van het hogeschoolbeleid in Vlaanderen. Het gaat uit van de vorming van een aantal Autonome Vlaamse Hogescholen. Elk van deze hogescholen krijgt een bepaalde financiële enveloppe, die verdeeld wordt onder de verschillende departementen.

Het decreet schrijft ook voor dat er per stad slechts één opleiding per type mag ingericht worden. In Antwerpen leidt dit er bijvoorbeeld toe dat de bestaande toneelopleidingen (Studio Herman Teirlinck, Conservatorium en Hoger Instituut voor de Dans) moeten fuseren en onder de naam 'Departement Dramatische kunst, Muziek en Dans' deel uitmaken van de Autonome Hogeschool Antwerpen. Niet alleen trekt dergelijke fusie de eigenheid van elk van deze opleidingen in twijfel, ook op financieel gebied heeft dit implicaties. Terwijl de Studio voordien beschikte over 38 miljoen, krijgen de drie gefuseerde opleidingen samen nu nog 27 miljoen. Dit nieuwe bedrag werd berekend op basis van het subsidiëringskwotum per student en op basis van het aantal studenten per richting. Dergelijke benadering maakt kleinere richtingen dan ook bijzonder kwetsbaar.

Het samenbrengen van kunsthogescholen in één zelfde geheel met bijvoorbeeld industriële hogescholen en hogescholen voor maatschappelijk werk is gedoemd om problematisch te zijn en gaat totaal voorbij aan de specificiteit van dergelijke opleidingen. Het decreet bevat weliswaar een aantal uitzonderingsbepalingen voor de studiegebieden audiovisuele

en beeldende kunst, muziek en dramatische kunst. Deze werden ingevoerd op aandringen van de hogescholen in kwestie. Maar binnen de algemene tendens van het decreet vormen deze uitzonderingen slechts doekjes voor het bloeden. Voorstellen voor de oprichting van kunsthogescholen, waarin de specificiteit van dergelijke opleidingen beter kan bewaard worden, werden om onduidelijke redenen afgevoerd.

Het decreet blinkt uit in bepalingen die misschien wel werken in 'normale' hogescholen maar totaal voorbijgaan aan de vereisten van een kunsthogeschool. We zetten de belangrijkste knelpunten op een rijtje. Wie doctort wil worden, moet een doctoraat of proefschrift kunnen voorleggen. In het domein van de 'artistiek gebonden onderwijsactiviteiten' is daarbij '6 jaar nuttige beroepservaring buiten het onderwijs' vereist voor een aanstelling en 'artistieke bekendheid' om in aanmerking te komen voor een benoeming (artikel 128). Dit leidt ertoe dat kunstenaars nauwelijks toegang krijgen tot het vaste pedagogisch kader van een school. In de bestaande situatie riskeren belangrijke artistieke spilfiguren hoogstens in de functie van assistent terecht te komen. Ze kunnen ook als gastdocent aangetrokken worden, maar zowel op financieel als op sociaal gebied zijn deze statuten minder aantrekkelijk. Het decreet laat voor de artistieke oplei-

dingen nog uitzonderingen op deze bepaling toe: mits omstandige motivering of mits het aantonen van 15 jaar nuttige beroepservaring kunnen bepaalde personen aangesteld of zelfs benoemd worden. Dat het aantonen van dergelijke ervaring niet evident is voor de acteur met een doorgaans zwak sociaal statuut, werd echter uit het oog verloren.

Om voor financiering in aanmerking te komen, moet een basisopleiding ten minste 40 financierbare studenten tellen in de eerste – en ten minste 20 financierbare studenten in de tweede cyclus. Ook hier een uitzondering voor de opleidingen dramatische kunst: dit artikel is pas van toepassing vanaf 1 oktober 1998. Het is duidelijk dat dergelijke vereiste invloed zal hebben op de tot hier toe vrij strenge selectiecriteria. Dit heeft op zijn beurt niet alleen een weerslag op de kwaliteit van de opleiding, maar roept de vraag op wat er met al die afgestudeerde acteurs en actrices moet gebeuren.

Ook de manier waarop het decreet het bestuur van een hogeschool regelt, zorgt voor problemen binnen de dramatische opleidingen. De schaalvergroting leidt tot een verlies aan autonomie van de kunstopleidingen, die tot hier toe zonder al te veel regelgeving door het leven gingen. Hun beleid en programma worden voortaan bepaald door een departementsraad, die samengesteld is uit drie vertegenwoordigers van de studenten, drie representanten van culturele milieus en zes vertegenwoordigers van het personeel. Bij deze laatste wringt het schoentje: aangezien deze vertegenwoordiging geldt voor het ganse departement komt de inspraak van de sectie dramatische kunsten vaak in de verdringing. Het voorbeeld van Antwerpen leert ons dat de